

SỰ ÊM ĐỀM CỦA CHIẾC ÁO CÔ ĐƠN

(Tự truyện)

*Có những cây xanh buồn trái đất
Nên mưa đôi lúc cũng dịu dàng
Có những mây thu không khóc được
Nên từng đêm cứ mãi lang thang*
(Thơ TNH)

Tuần lễ đầu sau khi TNH đã bỏ đi, tôi lặn mình vào công việc nhiều hơn. Căn nhà vắng lặng, chỉ còn ba mẹ con bà cháu đêm ngày thui thủi. Trừ đám học trò, tôi không tiếp xúc với ai, kể luôn Lê Duy Linh. Tự nhiên đâm sợ -pha chút ghê tởm- đối với tất cả thiên hạ chung quanh.

Đêm đêm tôi bỏ vào máy một đĩa nhạc Nat King Cole để ru giấc ngủ. Những âm thanh của một thời dĩ vãng! Tiếng piano thánh thót làm gợi lên niềm đau khổ.

-Ngày nào tháng 1/1993, trong lần hội ngộ ở Dalat, anh Ngọc đã nói cùng TNH rằng TNH “rất may mắn vì đã giữ được Thu Vân thời gian ngắn ấy”.

-Một ngày rất xa tháng 4/1976, Nguyễn cũng vẽ vờ: “Về Dalat, sẽ có lần tìm đến bắt tay anh Ngọc để chỉ muốn nói với anh ấy một điều duy nhất: ‘Cả anh lẫn tôi đều yêu nàng thắm thiết nhưng rốt lại chẳng ai may mắn giữ được nàng.’”

Những đêm lạnh của thời gian cuối tháng 3/1996, mọi hình ảnh trải qua trong tròn một chuỗi sống mấy chục năm cứ quay đi quay lại giữa cái đầu, làm quấy rầy giấc ngủ. Có hai ý nghĩ trời lên rõ nét:

-Trên cái nhìn bề mặt, “TNH quả là may mắn hơn tất cả mọi người đàn ông đi qua đời tôi từ trước.” Nhưng, trong cái nhìn bề sâu, “Chẳng bất cứ người đàn ông nào –luôn TNH—có thể giữ nổi tâm hồn mong manh nhạy cảm của tôi.” Sự kiện “bỏ ra đi” hiện tại của TNH KHÔNG phải nảy sinh từ việc “tôi KHÔNG giữ được TNH” mà chính TỰ nhận thức “vai trò TNH KHÔNG còn khiến tôi MUỐN giữ trong đời mình nữa”.

Lý luận và thực tế có vẻ mâu thuẫn, nhưng đúng là như thế.

Suốt đời, tôi đi tìm một tình cha. Những người đàn ông đến trong đời ít nhiều đều có điểm giống nhau ở sự kiện “tạo được cho tôi cảm nghĩ an toàn trong tình thương của họ”. Nhưng khi người đàn ông không còn phô bày sự cao cả của một tình cha nữa, tâm hồn tôi tự khắc bay xa.

Chữ “bay xa” có thể hiểu rộng trên nhiều cách:

-Thời tuổi trẻ, “bay xa” biểu tượng bằng một cuộc đoạn tình, từ biệt.

-Bây giờ, có nghĩa “Tôi tự khép kín mãi mãi trái tim mình.”

-Nếu TNH không bỏ đi như hiện tại, tâm hồn tôi vẫn sẽ chỉ là một khối giá băng dày đặc. Và như thế, sự việc còn tệ hại hơn.

Ở đây tôi muốn nhấn mạnh –như một lời tự thú—rằng, TNH (cũng như tất cả mọi người đàn ông từng yêu tôi) CHĂNG AI CÓ LỖI trong điều tan vỡ, mà, tất cả đều là “nạn nhân” trong cái vòng quay điên đảo của một thứ Định Mệnh phủ chụp lên tôi từ khởi thủy bước vào đời sống; là “nạn nhân” trong nỗi “thèm muốn một tình cha” trong khi trên đời, ngoài người cha cấu tạo ra mình, chẳng bất cứ ai có thể đòi hỏi hay tìm ra nơi kẻ khác “một tình cha thật sự.” Ở đây, tôi cũng muốn nhắc lại một ý tưởng vẫn hằn sâu trong đầu từ trước: “Mọi thứ tình cảm trong đời đều phải có hồi kết thúc. Khác chẳng là trong lần kết thúc ấy, con người còn giữ được ấn tượng đẹp về nhau hay không mà thôi.”

*

**

Những ngày cuối tháng 3/1996, phải ghi nhận rằng, trong cảnh đơn độc của tâm hồn và đời sống, tôi quả nhiên tìm ra nỗi an bình từ lâu thèm muốn. Tôi không ngờ có điều kỳ diệu ấy. Thời gian trước khi TNH bỏ đi, tôi cứ ngỡ mình khó lòng đứng vững... Nào dè mọi việc trái hẳn.

Tự nghĩ, cái giá của hạnh phúc đâu có gì khó mua cho lắm! Chỉ cần chấp nhận sự cô đơn, hạnh phúc tất sẽ đến.

Hạnh phúc của tôi bây giờ là “Không phải nghĩ ngợi theo những đôi co giữa hai con người mang nhiều cá tính, không phải buồn phiền theo những đổ vỡ giữa TNH và Vân San”, và là “Được hành xử những gì mình muốn, ngay cả trên tình thương hoặc cây viết, chẳng cần e dè ngần ngại bất cứ ai.”

Giai đoạn này, tôi mang cảm tưởng như đang trở về cái thời còn ở Âu Châu, sống với Mẹ và Vân San, cuộc sống lạng cam nhưng rõ ràng là CÓ TỰ DO THẬT SỰ...

Bây giờ cũng với mẹ, hình ảnh Vân San được thể bằng hình ảnh con gái.

Tuy nhiên, ngỡ rằng bình an mà thật thì không đúng. Rất nhiều lần tôi tự bắt gặp mình đang ngồi thờ thần, đôi mắt dán lên màn ảnh nhỏ, trí óc bèn bồng trôi giạt. Sự mất ngủ thường xuyên trở lại. Thêm những tiếng ho khúc khắc.

Những đêm trần trọc, tôi nhận biết ra lòng vẫn trĩu nặng u hoài chứ không thật sự bình an như đã tưởng. Những nỗi ray rứt được vỗ về nằm im trong tim từ nhiều năm trước, bây giờ đột nhiên vùng dậy. Sống với tôi, TNH chẳng có được bao ngày hạnh phúc. Điều này KHÔNG phải do tôi muốn mà định mệnh VÓN LÀ như thế. (Chẳng bất cứ ai có hạnh phúc khi vương vào tôi.)

Tôi tự biết, trong tôi có một bản năng rất mạnh, chi phối được mọi người chung quanh, làm cho họ lúc nào cũng cảm nghe như bị quay cuồng điên đảo. Luôn luôn tôi chỉ mong đem sự bình an đến cho mẹ già, chồng con, các người tình, người bạn, người quen... nhưng gần như chẳng bao giờ toại nguyện.

Một lần ở Bruxelles, anh bạn Michel người Pháp giao thiệp với cả gia đình, nói lên nhận xét:

“Từ dáng người mỏng manh, Thu Vân toát ra một mối chế ngự dữ dội trên tất cả những người thân. Nhưng, nếu không có Thu Vân, họ sẽ nghe hụt hẫng nhiều lắm.”

Bảy năm sống với tôi, vô tình TNH cũng bị cái “sức mạnh” đó vây chụp.

-Ở đây phải viết rằng, chẳng phải chỉ TNH “làm hư tôi” trên cái nhìn thực tế, mà chính tôi cũng “làm hư TNH” trên nhiều khía cạnh khác của cuộc đời.

-Không phải chỉ TNH tạo cho tôi một “lối sống trên mây”, mà chính tôi cũng đem cho TNH điều ấy. Tôi trân trọng những ảo tưởng của TNH, vỗ về ước mơ trong TNH, tôi KHÔNG đòi hỏi TNH một cái nhìn thực tế phải có vật chất dồi dào như nhiều người đàn bà thường đòi hỏi. Tóm lại, tôi không màng bắt buộc TNH đem cho tôi bất cứ điều gì NGOÀI MỘT TẤM LÒNG chung thủy yêu thương.

Chính tôi cũng làm hư Vân San theo chiều hướng ấy. Tình thương của tôi đã bao che nó lại trên những cạm bẫy, tránh cho nó mọi điều phũ phàng thực tế. Bài học thực tế, nó không ném trái từ khi còn bé cho đến tận giờ phút này đã ngoài 20 tuổi. Đó là điều làm cho nó nghệt thờ và lúc nào cũng có khuynh hướng đối kháng lại tất cả những gì tôi nhân danh tình thương mà đem cho nó. Đó là điều nó luôn chống trả dù ngay lúc chống trả, nó cảm nhận rõ ràng tấm lòng tha thiết của tôi.

TNH cũng thế. Nhiều lần trong thời gian trước khi bỏ đi, TNH cứ mãi bảo tôi tàn phá đời TNH, kêu ca rằng bao nhiêu hoài bão riêng đều bị chôn vùi trong cuộc sống có tôi hiện hữu.

Với những điều như vậy, tôi không muốn phân giải trong khi tâm tư TNH còn động vọng. Hẳn nhiên bằng tự ái đàn ông, TNH không bao giờ đồng ý trên chiều sâu ý nghĩa những điều tôi vừa bày tỏ, nhưng một cách nào đó, tôi

mường tượng rằng TNH cũng luôn có khuynh hướng đối kháng lại tất cả những gì vô tình cảm nhận đang “bị nghẹt thở” trong một thứ tình vô lượng của tôi.

Đó là vận số tôi phải mang. Trong suốt cuộc đời, với bất cứ ai, tôi luôn luôn đóng vai “kẻ cho” nhiều hơn “người nhận”. Nhưng cái “cho” của tôi hầu như bị phũ phàng chôi bỏ hết bởi những kẻ “nhận”. Từ mẹ tôi, con tôi, chồng tôi, các người thân, các người tình, bạn hữu, luôn đấm học trò... tất cả đều không ngần ngại phải đi những gì họ đã được nhận từ tấm lòng chân thật của tôi.

Chỉ khi mất tôi rồi, MAY RA họ hiểu. Nhưng đã mất rồi, với tôi còn gì đáng nói nữa?!

Những đêm cuối tháng 3/1996, khí trời rất lạnh. Quấn mình trong chăn hay ngồi nơi bàn viết, tôi đều không tránh được điều nghĩ ngợi. Tôi nghĩ đến những cái “tan” và “hợp” trong cuộc sống hơn bốn mươi năm nếm trải. Cũng nghĩ hoài đến những “hợp-tan” đưa đến trong cuộc sống bảy năm. Vậy là buồn đến lặng cả tim!

[]

(Đọc lại sau đúng 25 năm hôn nhân tan vỡ, cũng tháng Tư này, năm 1996.

[])